

Fra Lyceum of natural History i New York.

Annals. Vol. VII Nr. 10—12. New York 1861.

Thomas Bland. On the Geographical Distribution of the genera and species of land shells of the West-India Islands. New York 1861.

Fra San Francisco Academy of Natnral Sciences.

Annual Meeting.

Fra Prof. I. W. Dawson i Montreal.

Notice of the discovery of additional remains of land animals in the coal-measures of the South Joggins, Nova Scotia.

Mødet den 6te Februar.

Hr. Conferentsr. *Madvig* forelæste »Bemærkninger om den dramatiske Poesies Frugtbarhed hos Athenæerne og dennes Betingelser«. Afhandlingen (der vil blive trykt i Tidsskrift for Philologie og Pædagogik) gik ud paa ved Sammenstilling og Betragtning af de enkeltviis bekjendte og ofte benyttede Data deels at bestemme et Par enkelte, for den digteriske Productivitet vigtige Punkter i de attiske Theaterforhold nærmere, deels at kaste et noget klarere Lys over de ydre Betingelser for den dramatiske Digtets Virksomhed i Athen og over hans Forhold til Publikum i det Hele og derved tillige at lade visse Phænomener og Betretninger fremtræde i deres Sammenhæng og Betydning.

Efterat have gjenkaldet i Erindringen, at den græske dramatiske Digtekunst, med Undtagelse af en lidet fremtrædende, til et enkelt Digternavn (Epicharmos) indskrænket Sidegren af Komødien, udelukkende tilhørte Athen, hvor ogsaa de enkelte udenfor Attika fødte Digtere af denne Art udøvede deres Kunst, et Forhold, der strax tyder hen paa den hele Digtearts Af-

hængighed hos Grækerne af særegne ydre Tilknytninger og Betingelser, der kun forefandtes i Athen, henviste Forfatteren til de fra de alexandrinske Bibliothekslærdes Samlinger og Optegnelser til os forplantede Tal-Angivelser om hvad der, efterat den dramatiske Production (nogle sære Skole-Efterligninger fra-regnede) aldeles var ophørt og afsluttet, forefandtes af Stykker af Komoediens tre forskellige Udviklingstrin (den første, mellemste og nyere), medens man for Tragoediens Vedkommende ikke har nogen Totalangivelse, men kun Angivelser om Antallet af de Stykker, som de tre største og siden for klassiske erkjendte Tragikere havde leveret. Ved Siden af den Forundring, som disse Tal, især de første, kunne vække, fremtræder, paa den ene Side som nedstemmende Forundringen, men paa den anden Side selv æggende til Eftertanke over den poetiske Aands og Stemnings særlige Udvikling og Bevægelse hos Grækerne, den Bemærkning, at ikke blot i Athen igjennem hele det femte og fjerde Aarhundrede før Christus næsten den hele poetiske Productivitet alene viste sig i denne dramatiske Form (— kun Elegien og den halv formløse Dithyrambe ytrer en svag Frugtbarhed ved Siden deraf —), men at ogsaa i det øvrige Grækenland, efterat Pindars, Simonides's og Bacchylides' Lyrik var forstummet endeel før Midten af det femte Aarhundrede, anden poetisk Produktion saagodtsom hvilede i denne Tid; (Antimachos fra Kolophon som Epiker og Elegiker gjør en Undtagelse). Tragoediens Udvikling og sande Blomstren falder iøvrigt deels før den attiske Prosa, deels sammen med dennes første Fremtræden, hvilket sidste ogsaa gjelder om den gamle Komoedie, medens den mellemste og nye ledsage Prosaens Udvikling og Culmination i det fjerde Aarhundrede. Vi kjende de attiske Theaterforhold langt bedre igjennem de til Æschylos', Sophokles', Euripides', Aristophanes' Personer og opbevarede Stykker knyttede Notitser for det femte Aarhundrede, især dets sidste Halvdeel, det er, for den fuldt udviklede og blomstrende Tragoedies og den gamle Komoedies Tid, end for det fjerde Aarhundrede, det er

den hensygnende og forsvindende Tragoedies og den mellemste og nye Komoedies Periode.

Det attiske, d. e. det græske, Drama var i sin Fremtræden paa Scenen — og af en Udgivelse af Stykker, der slet ikke vare opførte eller ikke opførte først paa Athens Stadttheater, er der aldeles intet Spor, — bunden til de aarlig tilbagevendende Dionysosfester, af hvis Festpragt og Festglæde denne poetiske Form var fremgaaet og vedblev at udgjøre en væsentlig, efterhaanden den væsentligste og alt overveiende Bestanddeel, og da atter særlig til de to af disse Fester, den store Dionysosfest eller Stad-Dionysosfesten (*τὰ μέγιστα Διονύσια, τὰ Διον. τὰ ἐν ἄστυ*) og Lenærfesten. Medens man almindeligviis lader begge dramatiske Arter, Tragoedien og Komoedien, have Plads ved begge Fester, søger Afhandlingens Forfatter at bevise, at nye Tragoedier udelukkende opførtes ved den store Dionysosfest, Komoedier derimod ved begge Fester. (Iblandt Andet fremhæves, at i de opbevarede Opførelsesnotitser ved Komoedierne altid den ene eller den anden Fest nævnes, ved Tragoedierne aldrig angives Festen, fordi der kun var Tale om een.) Den store Dionysosfest krævede fra den Tid af, da Sagen havde faaet fuld Udvikling og fast officiel Ordning (i ethvert Tilfælde fra før Midten af 5te Aarhundrede) og indtil Slutningen af Sophokles' og Euripides' Virksomhedstid, lige mod Enden af det femte Aarhundrede, som den regelmæssige Tribut til Guden, Festen og Folket, og som Bestanddele af den dramatiske Væddekamp, Tetralogier (Forbindelser af 3 Tragoedier og eet Satyrdrama eller et dermed analogt Stykke) af 3 Tragikere, altsaa 9 Tragoedier og 3 Satyrdramaer (eller analoge Stykker) og tre Komoedier af forskellige Forfattere; Lenærfesten krævede desuden 3 andre nye Komoedier; men mere gaves heller ikke og kunde efter Forholdene, Festens Omfang og den Maade, hvorpaa Omkostningerne ved Opførelsen tilveiebragtes, ikke gives. Det be-roer paa Misforstaaelse, naar Nogle troe og tale, som om tre tragiske og tre (ved begge Fester sex) komiske Digttere hvert

Aar vandt Prisen, medens desuden Andres Stykker bleve uden Priis, og ligeledes, naar Andre, imedens de rigtignok kun antage tre Digtene af hver Art som Deeltagere i Kampen, mene, at den Digters Stykker, der ved Kampdommen fik anden eller især tredje Plads, maae betragtes som efter vor Sprogbrug faldne igjennem. Hvad der ved den foreløbige Prøvelse, medens andre tilbudte Stykker kunde afvises, blev antaget som værdigt til at opføres til Gudens Ære og Folkets Lyst, faldt ikke igjennem, omend af tre kun een kunde vinde den første Plads, det er, Prisen. Denne hvert Aars nye og friske dramatiske Nydelse concentrerede sig paa en for vore Forestillinger og Vaner paafaldende Maade for det ligesom ved lang Fasten til Nydelse skærpede Folk i faa (ved den største Fest sandsynligviis 4) Dage; i det uhyre Theater under aaben Himmel bragtes Digtens Stykke paa eengang frem for det hele Folk og Borgerskab (Komoedien vel alene for Mænd). Stykkets Held laa saalidet i hyppig Opførelse, at i den ovenfor betegnede blomstrende Tid vist aldrig en Tragoedie opførtes anden Gang ved den store Dionysosfest eller en Komoedie ved denne eller Lenæerfesten (hverken i det samme eller et andet Aar) uden stundom som nyt Stykke efter Omarbejdelse. Festen krævede hvert Aar ny Festglands. Men det paa eengang af hele Folket seete og hørte Stykke indprægede sig stærkt og til Opførelsen sluttede sig efterhaanden ivrig Læsning af hvad der havde slaet an. Hertil kunde komme Opførelse udenfor Athen.

Naar saaledes den store Dionysosfest i den større Halvdeel af det femte Aarhundrede (Æschylos angives at have seiret første Gang 485 f. Chr., Sophokles og Euripides døde 405 og 406 f. Chr.) aarlig af Tragikerne krævede 12 Stykker, sees det, at de tre store Tragikere med de dem tillagte ikke fuldt 300 Stykker ingenlunde kunne have udfyldt Kravet eller aldeles overveiende have behersket Skuepladsen; der virkede ved Siden af dem (nogle udover og efter deres Tid) et ikke ganske ringe Antal tragiske Digtene af ikke ringe Productivitet, nogle betyde-

ligere og tildeels endnu erkjendte og læste i det Ringeste af de Lærde i Alexandrinernes Tid, siden sparsomt, andre ubetydeligere og snart glemte; een saadan Tragikers Navn er t. E. alene opbevaret i den Beretning, at et Stykke af ham dog blev antaget til Opførelse med Forkastelse af et af Sophokles. Men denne stærke Production synes, trods Efterretningernes Sparsomhed (tildeels just deraf), at være taget af ved Slutningen af det 5te Aarhundrede. Hvorledes nu Festen har været udfyldt i den følgende Tid med Hensyn til Tragoedien, lader sig ikke nøiagtigt bestemme; men der lader sig tænke og er tildeels Antydning af tre Forandringer; deels kunde Festkravet i den politisk og oekonomisk meget ugunstige Tid indskrænkes, deels bleve ældre Tragoedier nu gjenopførte, deels fik uidentvivil den i den mellemste og nye Form saa overordentlig productive (stundom aabenbart meget let og i en temmelig eensformig Skikkelse arbejdende) Komoedie en større Plads i Forhold til Tragoedien, idet der istedenfor 3 Komoedier ved een Fest opførtes 5. Dette Sidste fremgaaer ikke blot af en ved Aristophanes' Plutos (der staaer paa Overgangen til eller snarere hører til den mellemste Komoedie) opbevaret Notits, men bekræftes ved et Par iøvrigt utydelige græske Indskrifter. Paa denne Maade bliver der i det fjerde Aarhundrede før Christus (— og den nye Komoedie fortsattes noget ned i det tredie, indtil den hører aldeles op og Theatret aldrig mere i Grækenland seer et nyt Stykke, naar vi ikke ville regne nogle os i deres hele Skikkelse høist uklare Melodramer fra en Deel af den første romerske Keisertid, —) der bliver, siger Forfatteren, vel Plads for Opførelsen paa Athens Stadtheater af de 617 Stykker af 57 Forfattere af den mellemste Komoedie, som nævnes i een Kilde, medens en græsk Forfatter fra Grændsen af det andet og tredie Aarhundrede efter Christus endog taler om »meer end 800« og af det ikke ringe Tal, der tilhørte den nye; (der tillægges Philemon 97, Menander over 100); men at i denne Tid intet Stykke af disse iøvrigt i Athen levende og i

dets Theaters Væddekamp virkende Digtere er udgivet uden at være iforveien opført i Athen ved en Fest, tør neppe med Sikkerhed siges.

I Mødet var fremlagt:

Fra Smithsonian Institution i Washington.

Annual Report of the Smithsonian Institution for 1860. Washington 1861.

Results of meteorological observations under the Direction of the Smithsonian Institution from 1854—59. Vol. I. Washington 1861.

Smithsonian Miscellaneous Collections. Vol. I, II, III, IV. Washington 1862.

Report upon the Physics and Hydraulics of the Mississippi River. Philadelphia 1861.

Catalogue of Publications of the Smithsonian Institution corrected to June 1862, Washington 1862.

Fra Dr. Mackall.

L. Mackall, M. D. The Action of the Voluntary Muscles.

Fra Prof. L. Aggasiz i Cambridge.

Report of the trustees of the Museum of Comparative Zoology 1861. Boston 1861.

Mødet den 20de Februar.

Hr. Prof. *Holten* meddelte følgende lagttagelser over Nordlysets Krone.

Det er bekendt nok, at naar Nordlyset strækker sig saa langt op paa Himlen, at det naaer Omegnen af det Punkt, hvor denne træffes af Inclinationsnaalens Forlængelse, saa danner